Projektas

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO NR. I-1336 8, 10, 11, 12, 13, 19, 25, 35 IR 40 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS

2017 m. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 8 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 8 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Socialinio draudimo įmokų tarifai, jų dydžiai (jų dalys) atskirų rūšių socialiniam draudimui tvirtinami Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto atitinkamų metų rodiklių patvirtinimo įstatymu. Darbo kodekso 66 straipsnio 1 dalies 2 punkte numatytoms terminuotoms darbo sutartims nedarbo draudimo įmokos tarifas, nustatytas Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto atitinkamų metų rodiklių patvirtinimo įstatymu, didinamas du kartus.“

2 straipsnis. 10 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 10 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Šio įstatymo 5 straipsnio 2 dalyje nurodytų asmenų socialinio draudimo įmokos skaičiuojamos taip:

1) Individualios įmonės savininko, mažosios bendrijos nario, taip pat ūkinės bendrijos tikrojo nario socialinio draudimo įmokų bazę sudaro individualios įmonės, mažosios bendrijos ar ūkinės bendrijos išsiimama individualios įmonės savininko, mažosios bendrijos nario ar ūkinės bendrijos tikrojo nario asmeniniams poreikiams 50 procentų lėšų suma, kuri deklaruojama Valstybinei mokesčių inspekcijai kaip su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais susijusios pajamos;

2) asmenų, kurie verčiasi individualia veikla, kaip ji apibrėžta Gyventojų pajamų mokesčio įstatyme, socialinio draudimo įmokų bazę sudaro 50 procentų individualios veiklos apmokestinamųjų pajamų (neatėmus privalomojo sveikatos draudimo, socialinio draudimo įmokų) suma. Ūkininkų ir jų partnerių socialinio draudimo įmokų bazę sudaro kiekvieno asmens žemės ūkio veiklos 50 procentų apmokestinamųjų pajamų (neatėmus privalomojo sveikatos draudimo, socialinio draudimo įmokų) suma. Šeimynos dalyvių socialinio draudimo įmokų bazę sudaro šeimynos dalyvio išlaikymo pajamos, numatytos Šeimynų įstatyme.“

2. Pakeisti 10 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Šio įstatymo 5 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytų asmenų (išskyrus ūkininkus ir jų partnerius, šeimynų dalyvius) socialinio draudimo įmokų bazė, kurią privalo taikyti kiekvienas draudėjas, kalendoriniais metais negali būti didesnė negu praėjusių metų 28 VDU suma. Ūkininkų ir jų partnerių socialinio draudimo įmokų bazė kalendoriniais metais negali būti didesnė negu praėjusių metų 14 VDU suma.“

3. Pakeisti 10 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Šio įstatymo 5 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytų asmenų socialinio draudimo įmokų bazė, kurią privalo taikyti kiekvienas draudėjas, kalendoriniais metais negali būti didesnė negu praėjusių metų 28 VDU suma.“

4. Pripažinti 10 straipsnio 6 ir 8 dalis netekusiomis galios.

5. Buvusią 10 straipsnio 7 dalį laikyti 6 dalimi.

6. Papildyti 10 straipsnį 7–9 dalimis ir jas išdėstyti taip:

„7. Draudėjo pensijų valstybinio socialinio draudimo įmokos už darbuotojus, dirbančius pagal darbo sutartis ne visą darbo laiką, skaičiuojamos ir mokamos nuo nustatyto darbo užmokesčio, bet ne mažesnio kaip minimalusis darbo užmokestis, išskyrus atvejus, kai jie atitinkamą mėnesį:

1) buvo drausti pas kitą draudėją pagal Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 4 straipsnio 1, 2, 3, 4 dalis;

2) gavo valstybinę socialinio draudimo senatvės ar netekto darbingumo (invalidumo) pensiją;

3) buvo ne vyresni nei 24 metų (taikoma iki kalendorinio mėnesio, kai asmeniui sukanka 24 metai).

8. Ne visą darbo laiką pagal darbo sutartį dirbančiam darbuotojui, kuriam priskaičiuotas darbo užmokestis yra mažesnis nei minimalusis darbo užmokestis dėl to, kad jis nedirbo dėl nedraudiminio laikotarpio ar gavo ligos, motinystės, tėvystės arba motinystės (tėvystės) išmoką, valstybinio socialinio draudimo įmokos skaičiuojamos ir mokamos nuo nustatyto darbo užmokesčio, bet ne mažesnio kaip minimalusis darbo užmokestis, perskaičiuoto proporcingai dirbtam laikui.

9. Pagal šį įstatymą, išskyrus šio straipsnio 5 dalį, draudžiamų asmenų socialinio draudimo įmokų bazė, kurią privalo taikyti kiekvienas draudėjas ir apdraustasis, skaičiuojant socialinio draudimo įmokas, kalendoriniais metais negali būti didesnė negu 120 VDU. Valstybinio socialinio draudimo įmokų bazės maksimalios sumos nustatomos pagal kiekvieną socialinio draudimo rūšį atskirai.“

3 straipsnis. 11 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 11 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Asmenys, kurie verčiasi individualia veikla turėdami verslo liudijimą, socialinio draudimo įmokų gali nemokėti (tas laikotarpis neįskaitomas į socialinio draudimo stažą ir tuo laikotarpiu jie nėra laikomi apdraustais socialiniu draudimu), jeigu šie asmenys:

1) gauna (jiems yra paskirta) socialinio draudimo senatvės ar socialinio draudimo netekto darbingumo (invalidumo) pensiją, paskirtą pagal Lietuvos Respublikos valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymą;

2) gauna šalpos pensiją ar šalpos kompensaciją, išskyrus šalpos našlaičių pensiją, paskirtą pagal Lietuvos Respublikos šalpos pensijų įstatymą;

3) gauna su socialinio draudimo santykiais susijusią (socialinio draudimo) senatvės ar netekto darbingumo (invalidumo) pensiją iš kitos Europos Sąjungos valstybės narės, Europos ekonominės erdvės valstybės, Šveicarijos Konfederacijos arba šalies, su kuria Lietuvos Respublika yra sudariusi tarptautinę sutartį dėl socialinės apsaugos taikymo;

4) yra laisvės atėmimo vietose arba jiems Baudžiamojo kodekso nustatyta tvarka teismo nuosprendžiu yra paskirtos priverčiamosios stacionarinio stebėjimo medicinos priemonės ar auklėjamojo poveikio priemonės specializuotose psichikos sveikatos priežiūros įstaigose;

5) yra sukakę socialinio draudimo senatvės pensijos amžių pagal Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymą.“

2. Pakeisti 11 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Individualių įmonių savininkai, mažųjų bendrijų nariai, ūkinių bendrijų tikrieji nariai, ūkininkai bei jų partneriai ir asmenys, vykdantys individualią veiklą, kaip ji apibrėžta Gyventojų pajamų mokesčio įstatyme, vienerius metus nuo pirmosios veiklos pradžios socialinio draudimo įmokų gali nemokėti. Socialinio draudimo įmokas už šioje dalyje išvardintus asmenis nuo minimalios mėnesinės algos sumokamos iš valstybės biudžeto skiriamų asignavimų. Pirmosios veiklos pradžia laikoma po 2018 m. sausio 1 d. asmeniui pirmą kartą tapus savarankiškai dirbančiu asmeniu. Šios dalies nuostata gali būti taikoma ir asmenims, kurie per ne mažesnį kaip dešimties metų laikotarpį nebuvo savarankiškai dirbančiais asmenimis.“

3. Papildyti 11 straipsnį 4 dalimi ir ją išdėstyti taip:

„4. Apdraustojo valstybinio socialinio draudimo įmokos už darbuotojus, dirbančius pagal darbo sutartis ir gaunančius mažesnę kaip minimalią mėnesinę algą, neskaičiuojamos ir nemokamos.“

4 straipsnis. 12 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 12 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Žemės ūkio bendrovės, žemės ūkio kooperatyvai ir ūkininkai socialinio draudimo įmokas į Fondą gali sumokėti iš anksto draudėjo ir Fondo valdybos teritorinio skyriaus pasirašytose sutartyse nustatytu laiku, bet ne vėliau kaip iki lapkričio 15 dienos. Kalendoriniais metais gali būti pasirašyta tik atsiskaitymo už einamuosius kalendorinius metus sutartis. Žemės ūkio bendrovės, žemės ūkio kooperatyvai ir ūkininkai, einamaisiais kalendoriniais metais neįvykdę su Fondo valdybos teritoriniu skyriumi pasirašytos einamųjų socialinio draudimo įmokų atidėjimo sutarties, praranda galimybę pasirašyti sutartį ateinančiais metais.“

2. Pakeisti 12 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Šio įstatymo 5 straipsnio 2 ir 3 dalyse nurodytų asmenų socialinio draudimo įmokos mokamos taip: individualios įmonės moka įmokas už šių įmonių savininkus, mažosios bendrijos – už jų narius, tikrosios ūkinės bendrijos ir komanditinės ūkinės bendrijos – už jų tikruosius narius, šeimynos – už šeimynos dalyvius nuo individualios įmonės, mažosios bendrijos, bendrijos ar šeimynos įregistravimo Juridinių asmenų registre dienos, kiti savarankiškai dirbantys asmenys jiems priklausančias mokėti socialinio draudimo įmokas moka į Fondo lėšų sąskaitą nuo veiklos vykdymo pradžios iki veiklos pabaigos. Verslo liudijimus turintys asmenys socialinio draudimo įmokas sumoka už verslo liudijimo galiojimo laiką, o jeigu asmuo pagal verslo liudijimą dirba ne visą kalendorinį mėnesį, pagal asmens pateiktą prašymą gali būti sumokėtos socialinio draudimo įmokos už visą kalendorinį mėnesį.

3. Pakeisti 12 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Individualių įmonių savininkų, mažųjų bendrijų narių, ūkinių bendrijų tikrųjų narių bei šeimynos dalyvių socialinio draudimo įmokos mokamos kartą per mėnesį ne vėliau kaip iki einamojo mėnesio paskutinės dienos. Kiti šio įstatymo 5 straipsnio 2 dalyje nurodyti asmenys turi teisę skaičiuoti ir mokėti socialinio draudimo įmokas avansu ir mokėti jas kartą per mėnesį ne

vėliau kaip iki einamojo mėnesio paskutinės dienos. Socialinio draudimo įmokos (sumokėtų įmokų ir mokėtinų įmokų sumų skirtumas), kai jų bazė priklauso nuo asmens pajamų, gautų praėjusiais metais, turi būti sumokėtos iki metinės pajamų mokesčio deklaracijos pateikimo Valstybinei mokesčių inspekcijai termino paskutinės dienos.“

5 straipsnis. 13 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 19 straipsnio 2 dalies 3 punktą ir jį išdėstyti taip:

„3) Fondo administravimo įstaigų reikalavimu draudėjas nepateikia veiklą įrodančių dokumentų.“

6 straipsnis. 19 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 19 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Fondo valdyba, o šio įstatymo 34 straipsnio 16 punkte numatytais atvejais jos teritorinis skyrius Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sudarymo ir vykdymo taisyklėse nustatyta tvarka gali atidėti socialinio draudimo įmokų į Fondą įsiskolinimo mokėjimą iki vienų metų ir leisti sumokėti atidėtą sumą pagal draudėjo ir Fondo administravimo įstaigos suderintą įsiskolinimo grąžinimo grafiką, kuris negali būti ilgesnis negu 4 metai (savarankiškai dirbantiems asmenims, mokantiems socialinio draudimo įmokas už save, kai įsiskolinimo Fondui dydis neviršija 1500 eurų socialinio draudimo įmokų įsiskolinimo mokėjimas gali būti atidėtas iki vienų metų). Pažeidus mokėjimo grafiką, vykdomas socialinio draudimo įmokų įsiskolinimo išieškojimas priverstine tvarka.“

2. Pakeisti 19 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Fondo valdyba, o šio įstatymo 34 straipsnio 16 punkte numatytais atvejais jos teritorinis skyrius Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sudarymo ir vykdymo taisyklėse nustatyta tvarka gali atidėti delspinigių, priskaičiuotų draudėjams už pavėluotai pervestas socialinio draudimo įmokas, išieškojimą iki vienų metų ir leisti sumokėti atidėtą sumą pagal draudėjo ir Fondo administravimo įstaigos suderintą įsiskolinimo grąžinimo grafiką, kuris negali būti ilgesnis negu 4 metai (savarankiškai dirbantiems asmenims, mokantiems socialinio draudimo įmokas už save, kai įsiskolinimo Fondui dydis neviršija 1500 eurų – delspinigių įsiskolinimo mokėjimas gali būti atidėtas iki vienų metų). Pažeidus mokėjimo grafiką, vykdomas delspinigių išieškojimas priverstine tvarka.

7 straipsnis. 25 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 25 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Už įmokų pervedimą ar surinkimą ir pervedimą į fondus pensijų kaupimo bendrovės, Privalomojo sveikatos draudimo fondas, Ilgalaikio darbo išmokų fondas, Garantinis fondas ir Užimtumo fondas moka Fondo valdybai Fondo veiklos sąnaudų kompensacijas. Šių kompensacijų apskaičiavimo ir mokėjimo tvarką nustato Fondo valdybos direktorius. Nustatytu laiku nepervedus kompensacijos ar jos dalies, už kiekvieną pradelstą dieną skaičiuojami finansų ministro nustatyto dydžio delspinigiai, taikomi už pavėluotą mokesčių mokėjimą, nuo nepervestos kompensacijos sumos.“

8 straipsnis. 35 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 35 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Socialinio draudimo rezervinis fondas privalomai sudaromas kiekvienais biudžetiniais metais pervedant į jį įplaukų Fondo įplaukų dalį, viršijančią Fondo įprastinės ir investicinės veiklos išlaidas ir metų pabaigoje negrąžintų paskolų sumą. Pasiekus rezervinio fondo dydį, lygų paskutinių praėjusių metų Fondo įprastinės ir investicinės veiklos metinei išlaidų sumai, įplaukų dalis, viršijanti šias išlaidas ir metų pabaigoje negrąžintų paskolų sumą, naudojama socialinio draudimo reikmėms.“

9 straipsnis. 40 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 40 straipsnio 6 dalį ir ją išdėstyti taip:

„6. Fondo valdybos direktorius ir jo pavaduotojai turi teisę atsisakyti socialinio draudimo išmokos arba kitos išmokos, kurios mokėjimas pavestas Fondo valdybos teritoriniams skyriams, permokos išieškojimo, jeigu išmokos permokos teisės aktų nustatyta tvarka nėra galimybės išieškoti arba jeigu ji yra susidariusi ne dėl išmokos gavėjo kaltės (nesąžiningumo) ir nėra galimybės teisės aktų nustatyta tvarka jos išieškoti iš kaltų asmenų (jų teisių ir pareigų perėmėjų), arba jeigu jos neįmanoma išieškoti dėl objektyvių priežasčių, arba ją išieškoti netikslinga socialiniu ir (ar) ekonominiu požiūriu, kai: nerasta asmens turto arba rastas turtas yra nelikvidus (mažai likvidus); išieškojimo išlaidos didesnės už išmokos permoką; netikslinga išieškoti išmokos permoką, kadangi fizinio asmens ekonominė (socialinė) padėtis yra sunki: fiziniam asmeniui reikia valstybės paramos (asmuo yra pensinio amžiaus, neįgalusis (iki 2005 m. liepos 1 d. – invalidas), asmeniui reikalingas gydymas, medicininė profilaktika ir (ar) reabilitacija, asmuo yra bedarbis, gauna socialinę pašalpą) arba tokia parama jam jau teikiama.“

10 straipsnis. Baigiamosios nuostatos ir įstatymo įsigaliojimas

1. Šis įstatymas, išskyrus 3 straipsnio 3 dalį ir 9 straipsnį, įsigalioja 2018 m. sausio 1 d.

2. Šio įstatymo 3 straipsnio 3 dalis įsigalioja 2019 m. sausio 1 d.

3. Rezervinis fondas už 2017 metus formuojamas pagal šio įstatymo 9 straipsniu pakeisto 35 straipsnio 1 dalies nuostatas.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Socialinės apsaugos ir darbo
viceministrė
Eglė Radišauskienė
2017 09 15